

TIEDOTE

Julkaisuvapaa 27.3.2019

Maatiainen ry on valinnut Pattoin perintötalon vuoden 2019 perinnemaisemaksi.

Valinnan perusteena ovat Juvalla Etelä-Savossa sijaitsevan Pattoin perintötalon merkittävät kulttuurihistorialliset ja maisema-arvot. Maatalouden historiaa ja omavaraista elämänmuotoa esittelevän Pattoin tilan arvo on erityisesti sen alkuperäisyydessä ja aitoudessa. Pattoin perintötalo kuuluu maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin, ja se on yksi Etelä-Savon paikallismuseoista.

Talomuseoksi kunnostettu Pattoi edustaa seudulle tyypillistä, vaurasta maalaistaloa, jossa samoja perinteisiä elinkeinoja on harjoitettu vain vähäisin muutoksin 1800-luvun alkupuolelta 1980-luvulle saakka. Museoalue koostuu

pihapiiristä ja sen vanhoista talonpoikaisista rakennuksista, kivi- ja särentääitojen ympäröimistä entisistä pelloista sekä metsäalueista. Talomuseon lisäksi Pattoin perintötalo on rakennusperinnön ja maaseutumiljöön suojelukohde sekä kuntalaisten ja matkailijoiden virkistys- ja ulkoilualue.

Pattoin tila oli saman suvun hallinnassa neljän sukupolven ajan. Tila jäi autioksi, kunnes Juvan kunta vuonna 2004 anoi valtiolta sen omistukseensa tavoitteena tilakokonaisuuden säilyttäminen ja ennallistaminen rakennusperinnöstä ja maaseudun vanhasta elämäntavasta kertovaksi kulttuurimatkailukohteeksi.

Tilan päärakennus ja talousrakennukset ovat säilyneet samoilla paikoilla pääosin rakentamisaikaisessa, 1860–1930-lukujen välisessä asussaan lukuun ottamatta joitakin 1950- ja 1960-luvuilla tehtyjä muutoksia. Kokonaisuuden arvoa lisää, että tilalla on säilynyt runsaasti alkuperäistä esineistöä: noin 2900 maalaistalon arkeen liittyvää työ- ja tarvekalua. Piha-alueella kasvaa useita iäkkäitä edelleen satoa tuottavia omenapuita, joista vanhin on istutettu 1920-luvulla. Periaatteena on, että tilalle ei tuoda uusia kasveja, vaan vanhoja arvokkaita kasvikantoja ylläpidetään alkuperäisiä kasveja lisäämällä.

Kivijalustalliset särentääidat ympäröivät Pattoin perinnemaisemia.

Tilan perinnemaisemia hoitavat kesäisin alkuperäisrotuiset kainuunharmaaslampaat, jotka laiduntavat noin seitsemän hehtaarin alueella tilan vanhoja peltoja, pihapiirin niittyjä sekä metsälaitumia. Jo lähes kymmenen vuotta kestäneen laidunnuksen ansiosta moni perinneympäristöjen laji on elpynyt ja maisema pysynyt avoimena. Pihapiirin lähiympäristössä sijaitseva noin 39 hehtaarin metsäalue on maakunnallisesti arvokasta luonnonsuojelualuetta. Metsää ei ole aukkohakattu koskaan, ja alue on metsittynyt suoraan kaskiviljelykauden jälkeen.

Vuonna 2005 alkaneeseen tilan kunnostamiseen sekä ylläpitämiseen on suunnattu paljon voimavaroja, ja työ jatkuu edelleen Savonlinnan maakuntamuseon ohjauksessa. Erityistä huomiota kiinnitetään ympäristön alkuperäisyyden säilyttämiseen ja suunnitelmalliseen hoitoon. Jo kolmas nelivuotiskaudelle laadittu Museosuunnitelma ohjaa käytännön tasolla Pattoin perintötalon kaikkea toimintaa.

Kesällä talomuseon aukioloaikana, keskiviikosta sunnuntaihin 12.6.–25.8.2019 klo 11–17 järjestetään opastettuja kierroksia pihapiirissä ja rakennuksissa, muulloin alueeseen voi tutustua omatoimisesti ympäri vuoden.

Tapahtumia Pattoilla vuonna 2019:

- 12.6. kesän avaus ja perinnemaisemakunniakirjan jakotilaisuus klo 15
- 14.7. metsäkirkko klo 13
- 16.7. kesäillan jooga klo 18.30
Peter Strebelin ”Pattoi elää” -valokuvanäyttely jatkaa pihapiirissä, vanhoista Pattoin unohdetuista esineistä.
Vuoden teemanäyttely on Kartat ja kulkeminen.

Valitsemalla vuosittain Vuoden perinnemaiseman Maatiainen ry haluaa kiinnittää huomiota arvokkaisiin suomalaisiin kulttuurimaisemiin sekä edistää niiden säilymistä.

Maatiainen – Det lantliga kulturarvet ry on valtakunnallinen yhdistys, joka pyrkii säilyttämään vanhat viljely- ja koristekasvit sekä alkuperäiset kotieläinrodut eli maatiaiskasvit ja -eläimet. Lisäksi yhdistys vaalii perinnemaisemia.

Lisätietoja:

Kulttuuri- ja nuoriso-ohjaaja Johanna Kuusisto, Juvan kunta

johanna.kuusisto@juva.fi

puh. 0400 136176

Maakuntatutkija Jorma Hytönen, Savonlinnan maakuntamuseo

puh. 044 417 4463

jorma.hytonen@savonlinna.fi

Perinnemaisemavastaava Leena Saario, Maatiainen ry

leena.saario@hotmail.com

puh. 041 5457387

Myös kuvatiedustelut

Kuvat:

1. kuva Johanna Kuusisto / Juvan kunta

2. kuva Brita Suokas